

Nr 834

Av herr Kollberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 188, med förslag till förordning om investeringsavgift för år 1957, m. m.

Under återopande av de skäl som anförts i motion avgiven av herr Ohlin m. fl. i anledning av proposition nr 188 anser vi att ifrågavarande proposition bör avslås. Därest så icke sker, anser vi att vissa ändringar i de i propositionen framlagda förslagen bör vidtagas, och vi vill härom anföra följande.

I nämnda proposition framläggs bl. a. förslag till förordning angående omsättningskatt å motorfordon i vissa fall. Förordningen är avsedd att ersätta de under 1955 och 1956 gällande förordningarna om avgift vid investering i motorfordon.

Det nu framlagda författningsförslaget skiljer sig från de tidigare förordningarna bl. a. i fråga om *uppbördsförfarandet*. Enligt nu gällande bestämmelser skall investeringsavgift erläggas vid köp av såväl nya som begagnade bilar, och bilköparen har varit den skattskyldige. Investeringsavgiften har erlagts samtidigt som den skattskyldige betalt den vanliga registreringsavgiften och beträffande nya fordon vanlig fordonsskatt.

Enligt Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag undantas begagnade fordon från skatt, och *skattskyldigheten överförs från konsumenten till tillverkaren eller importören av skattepliktiga fordon*. Skattskyldighet inträder enligt författningsförslaget när fordonet levereras från tillverkare eller registrerad bilimportör till köpare eller uttas från rörelse utan samband med försäljning. Skattskyldig skall varje månad avlämna deklaration över sina leveranser och uttag från rörelse av skattepliktiga fordon. Beträffande fordon som importeras av icke registrerad importör inträder skattskyldigheten vid importtillfället. Skattskyldig är pliktig att ordna sin bokföring på sådant sätt att den enligt kontrollstyrelsens beprövande möjliggör kontroll samt att vid anfordran tillhandahålla kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman sina handelsböcker med tillhörande handlingar. Skattskyldig skall vidare ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som kontrollstyrelsen meddelar för att erhålla en betryggande kontroll av skattens behöriga utgörande, ävensom de anvisningar kontrolltjänsteman lämnar. Skattskyldig skall för kontrollen utan ersättning tillhandahålla fordonsbeskrivning ävensom erforderliga övriga hjälpmedel och lämna behövlig handräckning.

Föredragande departementschefen har beträffande omläggningen av uppbördsförfarandet i huvudsak anfört följande.

Intager man ståndpunkten att undanta de begagnade fordonen från skatteplikt bortfaller det viktigaste skälet för att låta skatten erläggas av konsumenterna i samband med fordonens registrering hos länsstyrelserna. Den tekniska utformningen av den nya skatten såsom en omsättningsskatt låter sig icke heller väl förena med en sådan ordning. Starka skäl, icke minst av praktisk natur, talar även för att skatten erläggs i ett tidigare led och att skattekontrollen förläggs till kontrollstyrelsen. En sådan centralisering av kontrollen medför ett enklare administrativt förfarande och faller sig även naturligt med hänsyn till att kontrollstyrelsen är den myndighet, som eljest i allmänhet handhar den indirekta beskattningen. Förläggs kontrollen till central myndighet förutsätter detta att kretsen av skattskyldiga icke blir större än att kontrollen kan bedrivas effektivt. Det förordas därför, att skatten uttas när fordonen lämnar tillverknings- eller importledet och icke — med hänsyn till det stora antalet återförsäljare i detaljhandelsledet — senare i distributionsförloppet.

För utövande av erforderlig kontroll förordar departementschefen, att en extra tjänst såsom första byråinspektör i 27:e lönegraden samt ytterligare en skrivbiträdestjänst tillkommer. De sammanlagda årskostnaderna för ifrågavarande tjänster har beräknats till ca 40 000 kronor. Därjämte erfordras under övergångsåret vissa ytterligare arbetsinsatser till en kostnad av ca 10 000 kronor.

Vi kan icke finna att den föreslagna omläggningen av uppbördsförfarandet medför ett enklare administrativt förfarande. Redan den omständigheten, att departementschefen föreslagit en utökning av personalen, synes oss tala emot ett sådant antagande. Den enklaste anordningen synes oss otvivelaktigt vara, *att skatten — i likhet med den nuvarande bilaccisen — erläggs i samband med att fordonet inregistreras, d. v. s. av köparen.*

Som inledningsvis nämnts inbetalas f. n. till länsstyrelserna vid registrering av motorfordon vanlig registreringsavgift, vanlig fordonsskatt samt s. k. bilaccis. Det förefaller oss praktiskt att uppbörden av dessa tre pålagor verkställs vid ett och samma tillfälle. Länsstyrelsernas arbete med uppbörden blir från den 1 december innevarande år och framdeles genom att begagnade fordon undantas från särskild beskattning av betydligt mindre omfattning än hittills.

Mot det hittillsvarande systemet har invänts bland annat, att det i vissa fall medfört inkasseringsarbete för länsstyrelserna. Denna olägenhet synes emellertid kunna undvikas genom införande av ett stadgande att registreringsbevis ej må utlämnas förrän omsättningsskatten erlagts samt av föreskrift om straff för brukande av fordon för vilket skatt ej erlagts.

Det måste anses principiellt riktigt, att den i sista hand skattskyldige, d. v. s. köparen, blir den som har att erlägga skatten direkt till uppbörds-

myndigheten och att näringslivet, där så ske kan, icke i onödan belastas med erläggande av en pålaga, som slutligen skall bäras av den enskilde köparen.

För uppbörden enligt det av oss föreslagna systemet krävs ingen utökad uppbörds- och kontrollorganisation, medan enligt Kungl. Maj:ts förslag deklara-tionskontrollen måste omfatta en granskning av uppgifterna rörande varje enskilt fordon, som levereras från tillverkare eller importör, och i förekommande fall beräkning av skattebeloppet. För företagen medför den av Kungl. Maj:t föreslagna anordningen särskilda bokförings- och redovisningsåtgärder.

Därest det hittillsvarande uppbördsförfarandet kommer att tillämpas även vid uppbörd av den nu föreslagna omsättningsskatten bortfaller en mängd administrativa göromål, som erfordras för att den av Kungl. Maj:t föreslagna förordningen skall kunna tillämpas. I detta hänseende kan särskilt nämnas:

1) Den månatliga deklara-tionsplikten för tillverkare och importörer och det därav föranledda arbete, som ålagts kontrollstyrelsen, kan utgå.

2) Någon medverkan av kontrollstyrelsen och tullverket, innebärande bl. a. kontinuerlig kontroll av ett femtiotal skattskyldigas bokföring m. m., erfordras icke.

3) Det helt nya restitu-tionsförfarande, som det blir nödvändigt att införa vid tillämpningen av Kungl. Maj:ts förslag och som ytterligare belastar ad-ministrationen, kan slo-pas. Enligt 1 § fjärde stycket i förordningen angående omsättningsskatt skall kontrollstyrelsen eller i förekommande fall generaltullstyrelsen uppskatta tjänstevikten på fordon i de fall denna ej är känd vid beskattningstillfället. Denna anordning kommer med all säkerhet att orsaka svårigheter av skilda slag. I många fall torde det nämligen vara oklart vid det i förordningen förutsatta beskattningstillfället, om ett chassi efter sedermera vidtagen påbyggnad över huvud taget är att hänföra till skattepliktigt fordon. Om skatten däremot uttas vid registreringstillfället — då f. ö. tjänstevikten i samtliga fall är känd — bortfaller dessa svårigheter.

4) Hela det relativt invecklade restitu-tionsförfarande, som Kungl. Maj:t föreslår för de fall omsättningsskatten erlagts för fordon, som är befriat från bilskatt, kan slo-pas.

5) En arbetskrävande totalinventering avseende förhållandet vid utgången av november 1956 kan slo-pas, varigenom behovet av ytterligare statsanslag för erforderlig kontroll bortfaller.

6) Den av Kungl. Maj:t föreslagna övergångsförfattningen om 17 para-grafer kan utgå.

7) Skatteplikten kan regleras i en författning om nio paragrafer. För att genomföra Kungl. Maj:ts förslag har framlagts två förordningar om sam-manlagt 49 paragrafer. Därjämte torde det av Kungl. Maj:t nu framlagda

förslaget kräva omfattande tillämpningsföreskrifter för att undvika miss-
tolkningar och felaktigheter.

8) Den enda ändring som behövs i nu gällande administrativa förfarande
är, att vid registreringen skall inbetalas tre avgifter i stället för två.

9) Någon personalförstärkning beträffande uppbörds- och kontrollmyn-
digheterna torde ej vara erforderlig.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr
188 eller

att riksdagen, därest riksdagen icke finner skäl bifalla
detta yrkande, måtte med avslag å Kungl. Maj:ts förslag till
förordning angående omsättningsskatt å motorfordon i vis-
sa fall liksom å Kungl. Maj:ts förslag till förordning om till-
fällig skatt i vissa fall å motorfordon, vilka vid utgången av
november månad 1956 finns i lager, antaga bifogade förslag
till förordning angående omsättningsskatt å motorfordon i
vissa fall samt

att riksdagen måtte ändra Kungl. Maj:ts förslag till för-
ordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den
16 december 1955 (nr 649) om avgift vid investering i mo-
torfordon år 1956 (särskild investeringsavgift) så till vida,
att 2 § c) och 2 § sista stycket i förordningen utgår.

Stockholm den 10 november 1956

Gustaf Kollberg

Sven Wedén

James I. A. Dickson

F ö r s l a g

till

förordning angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För följande slag av motorfordon nämligen

dels personbil

dels sådan med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustad
lastbil, vilkens tjänstevikt ej överstiger 1 800 kilogram

dels motorcykel

skall, allt i den mån fordonen icke äro eller tidigare varit upptagna i bil-
register, utgå omsättningsskatt i enlighet med vad nedan sägs.

Skatt skall icke utgå för motorfordon, som befunnits vara skattefritt jämlikt 2 § första stycket a), b) eller c) förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobils katt, samt för sådan cykel med hjälpmotor, som avses i kungörelsen den 23 maj 1952 (nr 280). Vad nu sagts skall ock gälla personbil, som är utrustad såsom invalidfordon och som äges av invalid, därest fordonet befriats från skatteplikt jämlikt 2 § andra stycket förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobils katt.

2 §.

Omsättningsskatt enligt denna förordning skall erläggas, då ansökan om fordonets upptagande i eller överförande till bilregister inkommit till länsstyrelsen efter den 30 november 1956. Dock skall omsättningsskatt icke utgå i de fall särskild investeringsavgift skall erläggas enligt därför gällande bestämmelser.

3 §.

Skyldig att erlægga omsättningsskatt enligt denna förordning är den, vilken enligt vägtrafikförordningen har att göra ansökan eller anmälan som i 2 § avses.

Skatten skall inbetalas till länsstyrelsen i samband med ansökan eller anmälan som nyss sagts. Har så ej skett, må bevis om registrering icke utlämnas förrän skatten blivit erlagd.

Beträffande invalidfordon, för vilket skattefrihet enligt 1 § andra stycket ifrågasättes, skall gälla vad Kungl. Maj:t därom förordnar.

4 §.

Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t bestämmer äger, då synnerliga skäl därtill äro, medgiva befrielse från eller återbäring av omsättningsskatt.

5 §.

Omsättningsskatten utgår för *personbilar och lastbilar* med det antal kronor, som motsvarar 90 procent av det tal, vilket anger fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 120 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor.

För *motorcyklar* utgår skatten 180 kronor därest fordonets tjänstevikt ej överstiger 75 kilogram, 240 kronor därest tjänstevikten är högre men ej överstiger 160 kilogram samt eljest 360 kronor.

6 §.

Motorfordon, för vilket skatteplikt enligt denna förordning föreligger, men för vilket skatt ej blivit erlagd, må icke brukas förrän skatten blivit betald.

7 §.

Den som mot stadgandet i 6 § brukar motorfordon straffas med dagsböter.

8 §.

I fråga om besvär över beslut rörande omsättningsskatt jämlikt denna förordning skall i tillämpliga delar gälla vad om automobils katt är stadgat.

9 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda de föreskrifter som erfordras för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 december 1956.

Övergångsbestämmelse

Skatteplikt enligt denna förordning föreligger icke beträffande i utlandet registrerat motorfordon, som den 31 januari 1955 fanns intaget i vederbörande utländska register, och vars ägare är antingen densamme som nämnda dag fanns däri antecknad såsom fordonets ägare eller ock någon som genom arv eller testamente eller ock genom bodelning eller eljest på grund av gifto- rätt bekommit fordonet efter denne.
